

Σκηνοθέτης σε κατάσταση ελεύθερης δημιουργίας

«Εγώ δεν» του Βασίλη Αλεξάκη σε σκηνοθεσία Ονησίφορου Ονησιφόρου

Της Νόνας Μολέσκη

Μου έχουν πει ότι τους τελευταίους μήνες έχω αλλάξει ύφος, έχω υπερβάλει στη θετικότητα και γενικά μοιράζω ευλογίες. Πολύ πιθανόν αυτό να οφείλεται σε υποκειμενικούς λόγους που με ωθούν να αντλώ θετικά συναισθήματα από ποικίλες πηγές, υπάρχουν όμως και σ' αυτό επιμένω- και λόγοι αντικειμενικοί, καθώς το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της σεζόν, η ποσότητα των μικρο-παραγωγών (έστω και πρόχειρων σ' ό,τι αφορά τη βραχεία περίοδο προετοιμασίας και σκηνικής παρουσίασης, έστω και με αναγκαστική προτίμηση σε κείμενα- ντουέτα ή τρίο), αυτό, λοιπόν, το χαρακτηριστικό δημιουργήσε μια συγκρίσιμη κατάσταση με το να βάλει όλους τους συμμετέχοντες σε παρόμοια συνθήκη.

Ο σκηνοθέτης είναι γοητευμένος, όπως φαίνεται, από το σπινθηροβόλο πνεύμα του Αλεξάκη

Με ενδιαφέρουν ιδιαίτερα τέτοιου είδους παραγωγές, τις ονομάζω «ακάλυπτες», έχοντας υπόψη πρωτ' απ' όλα το θάρρος των συντελεστών, που δεν έχουν δυνατότητα αλλά ούτε και σκοπό να καλυφθούν με το κύρος κανενός. Έτσι οι ποιοτικές διαφορές μεταξύ των παραγωγών γίνονται εύκολα αντιληπτές και οι σκοποί της κάθε παραγωγής φαντάζουν πιο ξεκάθαροι, έτσι η απόσταση αναπνοής από το κοινό, κυριολεκτική και μεταφορική, δημιουργεί μια σχέση μεταξύ συντελεστών και θεατών που μου φαίνεται πιο ειλικρινής, πιο διαδραστική, αφού οι επί σκηνής αντιλαμβάνονται την αποδοχή ή την αδιαφορία του κοινού πιο άμεσα.

Επιλέγω σήμερα από αυτή τη θεατρική arte povera, που επικρατεί στις σκηνές μας, μια πρόταση ο σκηνοθέτης της οποίας βρίσκεται σε κατάσταση ελεύθερης δημιουργίας. Διορθώνω αμέσως: βρισκόταν, μια και τα σημειώματά μου δεν προλαβαίνουν πια τις βραχύβιες παρουσιάσεις έργων, και διευκρινίζω: το «ελεύθερη» δεν είναι αυτονόητο επίθετο για κάθε σκηνοθεσία. Ο Ονησίφορος Ονησιφόρου κάνοντας, αν δεν κάνω λάθος, ντεμπούτο ως σκηνοθέτης, ανέβασε την παράσταση με

τίτλο «Εγώ δεν.», βασισμένη στο θεατρικό κείμενο του Βασίλη Αλεξάκη. Είναι γοητευμένος, όπως φαίνεται, από το σπινθηροβόλο πνεύμα του Αλεξάκη, όμως διαχειρίζεται τον λόγο ελεύθερα περιορίζοντας τη ροπή του συγγραφέα για κομψότητα και αναθέτοντας στον πρωταγωνιστή του Ανδρέα Κούτσουμπα να συνδυάσει το φιλοσοφικό χιούμορ του κειμένου με τον ρυθμό της εκφοράς λόγου και της σωματικής παρουσίας που ενεργοποιούν αμέσως την προσοχή του θεατή. Η παρουσία της Κρίστης Χαραλάμπους ως Κοπέλας που δεν συμμετέχει με τον ίδιο τρόπο στο δρώμενο υπογραμμίζει την ιδιότητα του ρόλου του Κούτσουμπα ως Ηθοποιού.

Η ελευθερία της σκηνοθετικής σκέψης φαίνεται στα μικρά και στα μεγάλα στοιχεία της παράστασης. Στα

πρώτα θα ενέτασσα τα περάσματα του ίδιου του σκηνοθέτη ως «Λευκού πνεύματος»/ Τεχνικού σε διάφορα στιγμιότυπα αλλά και την περιμετρικά τοποθετημένη κίτρινη ψιλή άμμο γεμάτη με πατήματα θεατών. Μεγάλο και ουσιαστικό συστατικό της παράστασης θεωρώ το βίντεο με τον παππού του σκηνοθέτη, το οποίο επιτρέπει να ολοκληρωθεί η σκηνοθετική ιδέα για την αρχή και το τέλος, με την παρξιακή έννοια. Η ελεύθερη αφήγηση του παρξιακού μύθου μοιάζει με την αναποδογυρισμένη πυραμίδα: ξεκινά με τη δημιουργία του σύμπαντος από το κενό και τη μοναξιά του θεού και καταλήγει στο κενό μπροστά στον άνθρωπο στη στιγμή της υπέρτατης μοναξιάς του. Προσέξτε την ανελέητη τελεία που έβαλε ο σκηνοθέτης στο τέλος του τίτλου, ο Αλεξάκης είχε τρεις...